

Broj: 07-SL/16
Sarajevo; 14.04.2016. godine

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
Služba za skupštinske poslove

Predmet: Odgovor na zastupničku inicijativu

Zastupnica Ana Babić, na dvanaestoj radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, održanoj 29.02.2016. godine u okviru tačke Dnevnog reda "Poslanička pitanja, inicijative i odgovori" a u skladu sa Poslovnikom Skupštine Kantona Sarajevo, je pokrenula zastupničku inicijativu"

INICIJATIVA "Za hitnu i detaljnu provjeru uzroka zaraze poljoprivrednog zemljišta, vode i poljoprivrednih proizvoda u naselju Zenik-Rakovica, općina Iličić."

Na osnovu informacija iz Zavoda za javno zdravstvo FBiH, Federalnog zavoda za Agropedologiju i Federalnog Zavoda za poljoprivredu, koji su izvršili analize tla, vode za navodnjavanje i poljoprivrednih proizvoda u Zeniku, Rakovica, općina Iličić, dobiveni su alarmantni nalazi koji zahtjevaju hitnu reakciju budući da se radi o mogućoj pojavi zaraze opasne po ljudsko zdravlje, kao i zaraženom poljoprivrednom zemljištu. Postoji opasnost zaraze širih razmjera obzirom da se poljoprivredni proizvodi iz ovog kraja prodaju i na gradskim pijacama. Radi se o dijelu Rakovice bez gradske vodovodne i javne kanalizacione mreže, gdje se lokalno stanovništvo bavi uzgojem povrća i voća, a za navodnjavanje koristi bunarsku vodu. Sistemom podzemnih vodnih kanala zagadenje lokalnih bunara i podzemnih voda prijeti zagodenju akumulacije termo mineralnih voda te pitkih podzemnih voda Iličić kao jedne od najraznovrsnijih geološki sredina BiH i šireg regiona.

Pokrećem inicijativu da se hitno istraži i otkloni uzrok zaraze poljoprivrednog zemljišta i vode ovog lokaliteta, za koje nalazi pokazuju da potječe od odlaganja animalnog otpada u okoliš uginulih životinja, fekalnih i tehnoloških voda, i molim da nadležne inspekcijske službe u skladu sa Zakonom o poljoprivrednom zemljištu ("Službene novine Federacije BiH", broj 52/09), kao i ostale institucije kojima je u nadležnosti sigurnost hrane i zdravlje ljudi po hitnom postupku:

- izvrše provjeru zakonitosti rada farme pilića OSPD Begović, Zenik bb, provjere zbrinjavanje uginulih životinja, animalnog otpada i gospodarenje kokošijim gnojem obzirom da na ovom lokalitetu ne postoji sistemska odvodnja tehnoloških, fekalnih oborinskih voda;
- izvrše provjeru da li postoji potpuna dokumentacija za izdavanje rješenja za upis u registar odobrenih objekata u Ministarstvu privrede Kantona Sarajevo (predhodna vodna suglasnost, vodna suglasnost, vodna dozvola i okolinska dozvola);

Broj: 03-24-2-439-2/16
Sarajevo, 17.03.2016. godine

• Babić

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo privrede**

**Ul. Reisa Džemaludina Čauševića 1
71000 Sarajevo**

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO**

DODALJENO:			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
07 05	25	8037	-2,

Predmet: Odgovor vezan za Zastupničku inicijativu,

Veza: Vaš dopis broj: 07-05-24-8037-2 od 09.03.2016.godine,

Poštovani, na osnovu Vašeg zahtjeva i inicijative zastupnice g-đe Ane Babić za dostavu podataka o izvršenim analizama, koji su potrebni radi hitne i detaljne provjere poljoprivrednog zemljišta, vode i poljoprivrednih proizvoda u naselju Zenik, Rakovica, općina Ilidža, dostavljamo Vam urađene analize i naše preporuke u vezi nastalog problema.

Nakon provedenih ispitivanja na uzorku tla koji je dana 04.11.2015.godine dostavljen od strane g-đe Ismete Čorić iz Sarajeva, i utvrđenog vrlo visokog sadržaja pristupačnog fosfora (P_2O_5) u tlu, te prekograničnog sadržaja teških metala olova (Pb) i nikla (Ni), naša preporuka je bila da je potrebno analizirati kontrolni uzorak tla na sadržaj pomenutog elementa, kao i na sadržaj teških metala (ollova i nikla).

Na našu sugestiju da se uzme veći broj uzoraka sa cijelog područja kako bi se sagledalo stanje na cijelom terenu g-đa Ismeta Čorić, dana 13.11.2015.godine dostavila pet (5) uzoraka tla gdje je nakon obavljenih ispitivanja takođe utvrđen vrlo visok sadržaj pristupačnog fosfora (P_2O_5) u tlu i to kod uzorka koji su označeni brojevima 2 i 3 (prilog orto-foto snimak mjesta uzorkovanja) i data je preporuka da se na istraženom području poduzmu slijedeće mjere:

- 1). Utvrditi izvore uzroka povećanog sadržaja fosfora P_2O_5 .
- 2). Poduzeti mjere na sanaciji:
  - preventivne mjere
  - korektivne mjere, mjere liječenja

Preventivne mjere (eliminisati uzroke vanjskih uticaja)

U preventivne mjere za ovaj slučaj se predlaže rješavanje problema vanjskog uticaja koji je najvjerojatnije uzrokovan od strane farme pilića koja se nalazi iznad ispitanih zemljišta i to na slijedeći način:

- **rješavanje otpadnih voda** sa farme sistemom prečistača ili kolektora kako bi se umanjio negativan utjecaj na ova zemljišta ispod farme.
- **izolacija područja** istraženog zemljišta kroz izradu obodnog kanala kojim bi se pokupile cijedne vode i na taj način fizički sprječio dodatni negativni uticaj slivnih voda sa farme i iste odvele u neki recipient.

Korektivne mjere, mjere liječenja (remedijacija zemljišta)

Korektivne mjere podrazumjevaju sistem liječenja zemljišta koje se u ovom slučaju predlažu u slijedećem obliku:

- **fitoremedijacija** kako bi se zemljište izlječilo od suvišnog sadržaja teških metala (Pb-olovo, Ni-nikl) koji su utvrđeni u prekograničnim vrijednostima za što se najčešće koristi kopriva (*Urtica dioica L.*)
- **iznošenje makro hraniva** iz tla sa gajenim kulturama, gdje se za iznošenje fosfora (P_2O_5) iz tla, najčešće koriste strna žita.

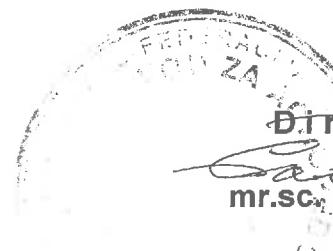
Osim toga preporučeno je:

- da se izvrši analiza biljnog materijala i podzemnih voda na teške metale i mikrobiološka svojstva kako bi se utvrdilo zdravstveno stanje biljaka i vode koja se koristi za navodnjavanje da ne bi došlo do zaraze cijelog područja.
- Da se o svemu obavijesti nadležna inspekcija.

Napominjemo da je Federalni zavod za agropedologiju stručna institucija Vlade Federacije nadležna za ispitivanje poljoprivrednog zemljišta i da mi nismo nadležni za poduzimanje nikakvih drugih mjeru.

U prilogu Vam dostavljamo urađene analize za pomenute lokacije sa orto-foto snimcima mesta uzorkovanja tla.

S poštovanjem

Direktor:
Esad Bukalo
mr.sc. Esad Bukalo

Dostavljeno:

- Naslovu
- a/a

Broj: 03-24-2-1185-5/15
Sarajevo, 10.11.2015. godine

Ismeta Čorić
Braće Begić 40
71000
Sarajevo

Predmet: Analiza plodnosti tla

Na osnovu podnesenog zahtjeva g-đe Čorić Ismete iz Sarajeva i dostavljenog jednog prosječnog uzorka tla sa dubine od 0-30 cm, u Sektoru za laboratorijska istraživanja Federalnog Zavoda za agropedologiju, izvršena je analiza kontrole plodnosti tla.

Ispitana parcela se nalazi na lokalitetu općine Iličići, K.O.Zenik, k.č.138/1; 136/6; 137; 136/2; 138/7 i 138/8 u vlasništvu Čorić Ismete.

Planirana kultura je organska proizvodnja.

Obradu podataka je izvršio Sektor za monitoring i zemljišni informacioni sistem.

REZULTATI ANALIZE PLODNOŠTI TLA

FEDERALNI ZAVOD ZA AGROPEDOLOGIJU SEKTOR ZA LABORATORIJSKA ISTRAŽIVANJA		IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU Kontrole plodnosti tla		Šifra: FZAPL O 5.10.02
Adresa	DOLINA 6	Broj: 221/15	Datum: 06.11.2015. godine	
Mjesto	SARAJEVO			
Tel./fax	033 254 840, 268 261			
E-mail	info@fzap.gov.ba			
1.PODACI O PODNOSIOCU ZAHTJEVA				
1. IME I PREZIME: Ismeta Čorić				
2. ADRESA : Braće Begić 40, Sarajevo				
2.UZORAK				
Broj protokola zahtjeva: 04-24-2-1185-3/15		Naručitelj (Sektor): Sektor za monitoring i ZIS		
Datum prijema u lab: 04.11.2015.g.		Broj uzoraka: 1 (jedan)		
3.UZORKOVANJE:				
Datum uzorkovanja: 02. 11. 2015.g		Uzorkovano po Uputstvu o postupku, radnjama i uslovima za vršenje kontrole plodnosti zemljišta ("Službene Novine Federacije BiH", br.72/09) i ispitano po Pravilniku o utvrđivanju dozvoljenih količina štetnih i opasnih materija u zemljištu i metode njihovog ispitivanja ("Službene Novine Federacije BiH" br.72/09).		
Uzorkovač: Ismeta Čorić				

4. Rezultati ispitivanja se odnose na ispitivani uzorak tla, dubine 0-30 cm.

Hemijkska svojstva	Rezultati	Standard / metoda	Datum provođenja ispitivanja
	Uz.1		
*pH u H ₂ O	7,85	BAS ISO 10390:2005.g	05.11.2015.g
*pH u KCl-u	7,21	BAS ISO 10390:2005.g	05.11.2015.g
*Sadržaj CaCO ₃ (u-%)	7,43	BAS ISO 10693:1995.g	05.11.2015.g
*Sadržaj humusa (u-%)	4,43	Dikromatna FZAPL.U 5.4.3: od 15.06.2009.g	06.11.2015.g
*Ukupni N u (%)	0,28	BAS ISO 11261:1995.g	05.11.2015.g
*Pristupačni P ₂ O ₅ mg/100 g	409,93	AL-metoda, FZAPL U 5.4.5: od 15.01.2003.g	06.11.2015.g
*Pristupačni K ₂ O mg/100g	17,96	AL-metoda, FZAPL U 5.4.4: od 17.05.2012.g	05.11.2015.g

5.NAPOMENE: Analize koje su akreditovane su označene sa *(zvjezdicom)

6.DISTRIBUCIJA IZVJEŠTAJА (Ovaj izvještaj je dostavljen)

R.br.	Naziv	Primjedba
1.	Protokol	
IZJAVA: Ovaj izvještaj se ne smije umnožavati bez saglasnosti rukovodioca laboratorije, kako u cjelini, tako i bilo koji njegov dio.		
Rezultate hemijskih analiza pripremili i obradili: Filipović Helena		
Rezultati fizičkih i bioloških analiza pripremili i obradili:		
Izvještaj odobrio/la: Pomoćnik direktora za lab. istraživanja: Marina Mitrović		

1. Komentar rezultata analize tla

Ispitano tlo je neutralne do blago alkalne reakcije sa pH u H₂O 7,85 odnosno pH u KCl-u 7,21 što se može zaključiti da je tlo pogodno za uzgoj voćarskih kultura (jabuke, kruške, trešnje, višnje, oraha i povrtlarskih kultura a umjereno pogodno za uzgoj jagodičastog voća. Sadržaj kalcij-karbonata (CaCO₃) je 7,43% što ukazuje da je tlo srednje karbonatno. Sadržaj humusa u tlu je 4,43%, što ukazuje na dobru humoznost tla. Sadržaj ukupnog azota (N) je 0,28%, što ukazuje na dobru obezbjedenost tla ovim elementom. Sadržaj fiziološki aktivnog (pristupačnog) fosfora je 409,93 mg/100 g tla P₂O₅, što ukazuje na vrlo visoku obezbjedenost tla ovim elementom i sadržaj fiziološki aktivnog (pristupačnog) kalija je 17,96 mg/100 g tla K₂O, što ukazuje na srednju obezbjedenost tla ovim elementom.

2. Preporuka i gnojidba

Da bi se zemljište pripremilo za uzgoj svih kultura u tlu je potrebno obezbjediti dovoljne količine hraniva, dodavanjem u tlo organske materije (stajnjak, lumbrihumusa, supstrata i biološkog gnojiva). U ovom slučaju zbog vrlo visokog sadržaja fiziološki aktivnog (pristupačnog) fosfora i srednjeg kalija, potrebno je koristiti kalijumova gnojiva organskog porijekla.

Pod gnojidbom se podrazumjeva unošenje osnovnih hraniva u tlo, na zalihu radi podizanja razine hraniva na optimum.

Gnojidba organskim gnojivima (humizacija)

Gnojidba stajnjakom

Radi bolje mikrobiološke aktivnosti povećanja humoznosti u tlu, kao i poboljšanja strukture tla i ostalih fizičko-hemijskih svojstava za duži vremenski period, u tlo je potrebno unijeti 35-40 t/ha ili 3,5-4,0 t /1.000 m² (površina jednog dunuma), zgorjelog goveđeg ili kombinaciju goveđeg i ovčijeg stajnjaka.

Organško biološko gnojivo

Zbog vrlo visokog sadržaja fosfora, nije potrebno koristiti gnojiva koja u svom sastavu sadrže fosfor. Zbog srednjeg sadržaja kalija u tlu, potrebno je koristiti gnojiva koja sadrže kalijum.

3. Sadržaj teških metala u tlu

Uzorkovanje tla je izvršeno po Uputstvu o postupku, radnjama i uslovima za vršenje kontrole plodnosti zemljišta ("Službene novine Federacije BiH", br.72/09), i ispitano po Pravilniku o utvrđivanju dozvoljenih količina štetnih i opasnih materija u zemljištu i metode njihovog ispitivanja, ("Službene novine Federacije BiH" broj 72/09). Podaci su obrađeni na osnovu upoređivanja dobijenih vrijednosti rezultata ispitivanih parametara na uzorku tla sa propisanim graničnim vrijednostima navedenim u članu 8. Pravilnika o utvrđivanju dozvoljenih količina štetnih i opasnih materija u zemljištu i metode njihovog ispitivanja ("Službene novine Federacije BiH" broj 72/09).

Rezultati analize uzorka

Sadržaj teških metala(ukupni oblik u mg/kg)	Rezultati	Granične vrijednosti Po Pravilniku	Standard/medoda	Datum ispitivanja
	Uzorak 1			
1.Sadržaj Olova (Pb)	<u>68,6</u>	30,00	BAS ISO11466: 2000.g BAS ISO11047:2000.g	05.11.2015.
2. Sadržaj Kadmija (Cd)	0,60	1,00	BAS ISO 11466:2000.g BAS ISO11047:2000.g	06.11.2015.
3. Sadržaj Cinka (Zn)	149,3	150,00	BAS ISO11466:2000.g BAS ISO11047:2000g	05.11.2015.
4. Sadržaj Bakra (Cu)	47,00	50,00	BAS ISO11466:2000.g BAS ISO11047:2000.g	05.11.2015.
5. Sadržaj Nikla (Ni)	<u>41,6</u>	30,00	BAS ISO11466:2000.g BAS ISO11047:2000.g	05.11.2015.
6. Sadržaj Bora (B)	8,26	30,00	BAS ISO11466:2000.g BAS ISO11047:2000.g	05.11.2015.
7. Sadržaj Kobalta (Co)	15,50	20,00	BAS ISO11466:2000.g BAS ISO11047:2000.g	05.11.2015.
8. Sadržaj Arsena (As)	5,63	10,00	BAS ISO11466:2000g BAS ISO11047:2000.g	05.11.2015.
9. Sadržaj Žive (Hg)	0,096	1,00	BAS ISO11466:2000g BAS ISO11047:2000.g	05.11.2015.

Sadržaj olova (Pb) u ukupnom obliku je iznad dozvoljene granične vrijednosti i iznosi 68,6 mg/kg. Sadržaj kadmija (Cd) je ispod dozvoljene granične vrijednosti i iznosi 0,60 mg/kg. Sadržaj cinka (Zn) ukupni oblik u suhoj materiji je ispod dozvoljene granične vrijednosti i iznosi 149,3 mg/kg. Sadržaj bakra (Cu) ukupni oblik u suhoj materiji je ispod dozvoljene granične vrijednosti i iznosi

47,00 mg/kg. Sadržaj nikla (Ni) ukupni oblik u suhoj materiji je malo iznad dozvoljene granične vrijednosti i iznosi 41,6 mg/kg. Sadržaj kobalta (Co) ukupni oblik u suhoj materiji je ispod dozvoljene granične vrijednosti i iznosi 15,50 mg/kg. Sadržaj arsena (As) iznosi 5,63 i ispod je granične vrijednosti. Sadržaj žive (Hg) iznosi 0,096 mg/kg i ispod je dozvoljene granične vrijednosti.

4. Zaključak

1. S obzirom da kod ispitanih uzorka tla dobijene vrijednosti ukupnih oblika teških metala: kadmija (Cd), cinka (Zn), bakra (Cu), bora (B), kobalta (Co), arsena (As) i žive (Hg), se nalaze ispod dozvoljenih graničnih vrijednosti po navedenom Pravilniku, može se konstatovati da ispitani uzorak tla nije kontaminiran navedenim ispitanim teškim metalima.
2. Sadržaj olova (Pb) u ukupnom obliku je iznad dozvoljene granične vrijednosti i iznosi 68,6 mg/kg i sadržaj nikla (Ni) u ukupnom obliku iznosi 41,6 mg/kg u suhoj materiji, što ukazuje da su navedeni metali malo iznad granične vrijednosti.
3. Zbog vrlo visokog sadržaja fiziološki aktivnog (pristupačnog) fosfora potrebno je analizirati kontrolni uzorak na sadržaj pomenutog elementa, kao i na sadržaj teških metala (olova i nikla).

U prilogu dostavljamo: orto-foto snimke mjesta uzorkovanja tla

Obradu podataka je izvršio Sektor za monitoring i zemljščino informacioni sistem.

Za sve informacije, komentare i sugestije možete se obratiti ovom Zavodu na naše telefone u fusnoti.

Podatke obradila:

Viši stručni saradnik

za monitoring tla

Rahmani Šefika
dipl. ing. polj.

Laboratorijske analize odobrila:

Pomoćnik direktora:

✓ Marina Mitrović
Mitrović Marina,
dipl. ing. kem.

Dostavljeno:

- Naslovu
- Sektoru za monitoring i ZIS
- a/a

Broj: 03-24-2-1282-4/15
Sarajevo, 26.11.2015. godine

Ismeta Čorić
Braće Begić 40
71000
Sarajevo

Predmet: Analiza plodnosti tla

Na osnovu podnesenog zahtjeva g-đe Čorić Ismete iz Sarajeva i dostavljenih pet (5) prosječnih uzoraka tla sa dubine od 0-30 cm, u Sektoru za laboratorijska istraživanja Federalnog Zavoda za agropedologiju, izvršena je analiza kontrole plodnosti tla (sadržaj fiziološki aktivnog (pristupačnog) fosfora).

Ispitana parcela se nalazi na lokalitetu općine Ilijadža, K.O. Zenik, k.č.138/1; 136/1;136/6; 137; 136/2; 138/7 i 138/8 u vlasništvu Čorić Ismete.

Obradu podataka je izvršio Sektor za monitoring i zemljjišni informacioni sistem.

REZULTATI ANALIZE PLODNOŠTI TLA

FEDERALNI ZAVOD ZA AGROPEDOLOGIJU SEKTOR ZA LABORATORIJSKA ISTRAŽIVANJA	IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU Kontrole plodnosti tla		Šifra: FZAPL O 5.10.02
Adresa Mjesto Tel./fax E-mail	DOLINA 6 SARAJEVO 033 254 840, 268 261 info@fzap.gov.ba	Broj: 237/15	Datum: 20.11.2015. godine

1. PODACI O PODNOSIOCU ZAHTJEVA

1. IME I PREZIME: Ismeta Čorić

2. ADRESA : Braće Begić 40, Sarajevo

2.UZORAK

Broj protokola zahtjeva: 04-24-2-1282-3/15 Naručitelj (Sektor): Sektor za monitoring i ZIS

Datum prijema u lab: 13.11.2015.g. Broj uzoraka: 5 (pet)

3.UZORKOVANJE:

Datum uzorkovanja: 12. 11. 2015.g

Uzorkovano po Uputstvu o postupku, radnjama i uslovima za vršenje kontrole plodnosti zemljišta ("Službene Novine Federacije BiH",br.72/09) i ispitano po Pravilniku o utvrđivanju dozvoljenih količina štetnih i opasnih materija u zemljištu i metode njihovog ispitivanja ("Službene Novine Federacije BiH" br.72/09).

Uzorkovač: Ismeta Čorić

Dolina 6, 71000 Sarajevo Bosna i Hercegovina

Tel: ++ 387 33 22 17 80, 26 82 62; Fax ++ 387 33 26 82 61, E-mail: info@fzap.gov.ba

4. Rezultati ispitivanja se odnose na ispitane uzorke tla, dubine 0-30 cm.

Hemijска svojstva	Rezultati					Standard / metoda	Datum provodenja ispitivanja
	Uz.1	Uz.2	Uz.3	Uz.4	Uz.5		
*Pristupačni P ₂ O ₅ mg/100 g	3,03	488,21	701,93	54,45	43,01	AL-metoda, FZAPL U.5.4.5: od 15.01.2003.g	18.11.2015.g

5.NAPOMENE: Analize koje su akreditovane su označene sa ^{*}(zvjezdicom)

6.DISTRIBUCIJA IZVJEŠTAJA (Ovaj izvještaj je dostavljen)

R.br.	Naziv	Primjedba
1.	Protokol	
IZJAVA: Ovaj izvještaj se ne smije umnožavati bez saglasnosti rukovodioca laboratorije, kako u cjelini, tako i bilo kojim njegov dio.		
Rezultate hemijskih analiza pripremili i obradili: Filipović Helena		
Rezultati fizičkih i bioloških analiza pripremili i obradili:		
Izvještaj odobrio/la: Pomoćnik direktora za lab. istraživanja: Marina Mitrović		

1. Komentar rezultata analize tla

- uzorak 1 - ispod k.č. 130 - u prilogu orto-foto snimak

Sadržaj fiziološki aktivnog (pristupačnog) fosfora je 3,03 mg/100 g tla P₂O₅, što ukazuje na vrlo nisku obezbjeđenost tla ovim elementom.

- uzorak 2 - k.č.138/1

Sadržaj fiziološki aktivnog (pristupačnog) fosfora je 488,21 mg/100 g tla P₂O₅, što ukazuje na vrlo visoku obezbjeđenost tla ovim elementom.

- uzorak 3 - k.č. 136/1

Sadržaj fiziološki aktivnog (pristupačnog) fosfora je 701,93 mg/100 g tla P₂O₅, što ukazuje na vrlo visoku obezbjeđenost tla ovim elementom.

- uzorak 4 - k.č.138/7

Sadržaj fiziološki aktivnog (pristupačnog) fosfora je 54,45 mg/100 g tla P₂O₅, što ukazuje na visoku obezbjeđenost tla ovim elementom.

- uzorak 5 – k.č.137

Sadržaj fiziološki aktivnog (pristupačnog) fosfora je 43,01 mg/100 g tla P₂O₅, što ukazuje na visoku obezbjeđenost tla ovim elementom.

PREPORUKA:

- Utvrditi izvore uzroka povećanog sadržaja fosfora P₂O₅.
- Poduzeti mjere na sanaciji:
  - 1). preventivne mjere
  - 2). korektivne mjere, mjere liječenja

Preventivne mjere (eliminisati uzroke vanjskih uticaja)

U preventivne mjere za ovaj slučaj se predlaže rješavanje problema vanjskog uticaja koji je najvjerojatnije uzrokovani od strane farme pilića koja se nalazi iznad ispitanih zemljišta i to na slijedeći način:

- *rješavanje otpadnih voda* sa farme sistemom prečistača ili kolektora kako bi se umanjio negativan utjecaj na ova zemljišta ispod farme.
- *izolacija područja* istraženog zemljišta kroz izradu obodnog kanala kojim bi se pokupile cijedne vode i na taj način fizički sprječio dodatni negativni uticaj slivnih voda sa farme i iste odvele u neki recipijent.

Korektivne mjere, mjere liječenja (remedijacija zemljišta)

Korektivne mjere podrazumjevaju sistem liječenja zemljišta koje se u ovom slučaju predlažu u slijedećem obliku:

- *fitoremedijacija* kako bi se zemljište izlječilo od suvišnog sadržaja teških metala (Pb-olovo, Ni-nikl) koji su utvrđeni u prekograničnim vrijednostima za što se najčešće koristi kopriva (Urtica dioica L.)
- *iznošenje makro hraniva* iz tla sa gajenim kulturama, gdje se za iznošenje fosfora (P₂O₅) iz tla, najčešće koriste strna žita.

U prilogu dostavljamo: orto-foto snimci mesta uzorkovanja tla

Obradu podataka je izvršio Sektor za monitoring i zemljišno informacioni sistem.
Za sve informacije, komentare i sugestije možete se obratiti ovom Zavodu na naše telefone u fusnoti.

Podatke obradila:

Viši stručni saradnik
za monitoring tla

Rahmani Sefika
dipl. ing. polj.

Laboratorijske analize odobrila:

Pomoćnik direktora:

Marina Mitrović
Mitrović Marina,
dipl. ing. kem.

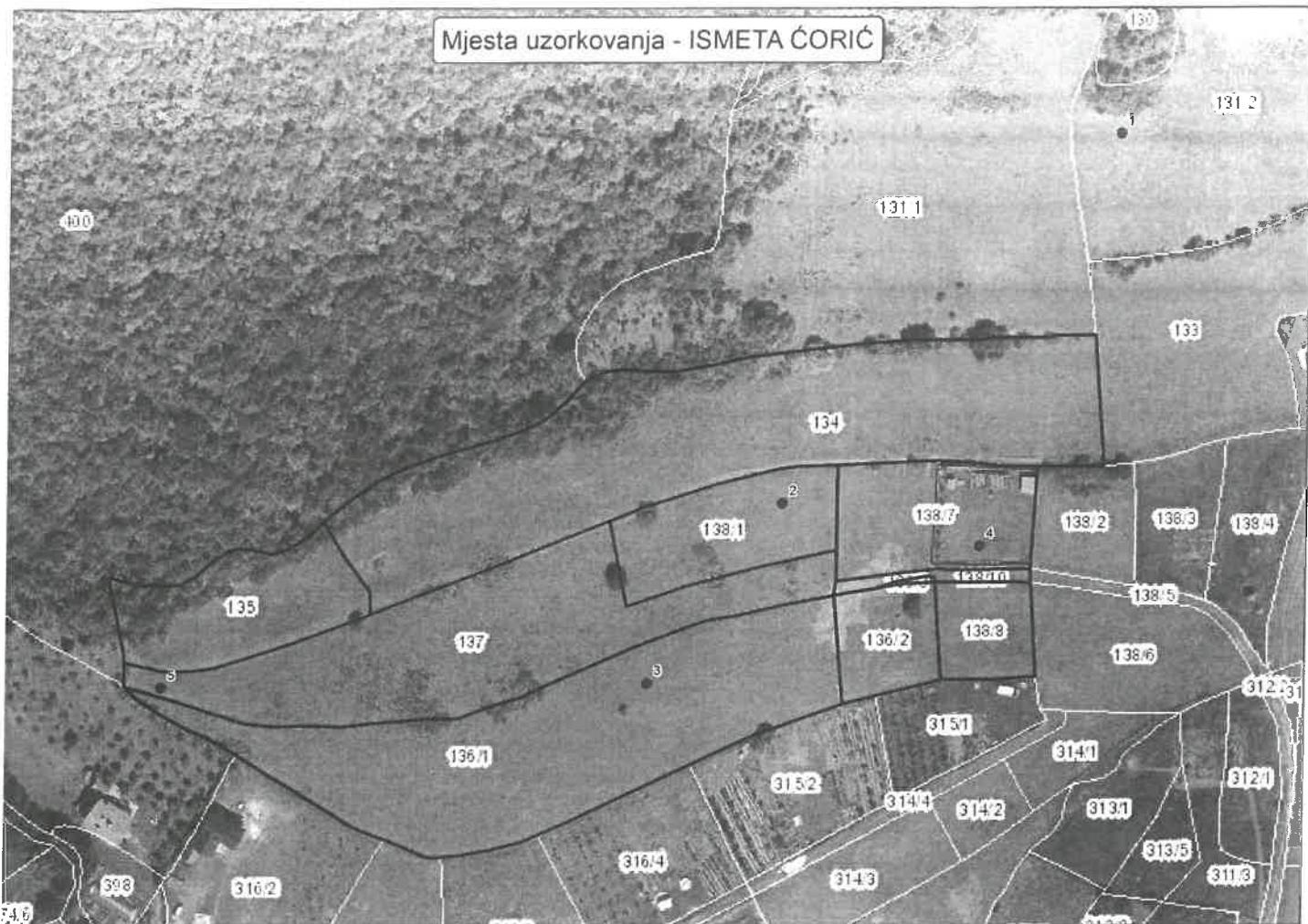
mr.sc. Esad Bušalo

Dostavljeno:

- Naslovu
- Sektoru za monitoring i ZIS
- a/a

Mjesta uzorkovanja - ISMETA ĆORIĆ

3. пољопривредно земљиште где се узгајају поврћа: pH, хумусне материје/органски азот, H03-, NH4+, K, P, Mg, карбонат.

Узорци тла допремљени са терена стандардним поступцима се припремају за анализу.

Стандардни параметри које треба анализирати за контролу плодности земљишта укључују: pH мјерен у води и КЦИ-у, садржај хумуса (%), садржај укупног N(%), садржај физиолошки активног P и K (mg/100g тла, те садржај укупног и физиолошки активног креча (%).

Члан 11.

Допунски параметри

Допунски параметри макро хранљивих материја, микро хранљивих материја, корисних елемената, елемената са против учинцима и гео-хемијски параметри се могу приложити хемијској анализи уколико Пољопривредна инспекција или акредитована лабораторија их сматра потребним, у посебним случајевима на основу примјећених аномалија на вегетацији као што су слаба вегетација или веома слаб принос.

Само се на основу очитавања резултата и цјеловите анализе може израдити програм побољшања својства тла.

IV. ПРЕПОРУКЕ И РЕЗУЛТАТИ

Члан 12.

Препоруке

Препоруке за прихватљиво гнојење ратарских и повртларских површина израђују се помоћу калкулатора који о при прорачуну препоруке за гнојење у обзир узима податке о начину кориштења тла и резултате анализа узорака тла.

За сваки добијени узорак ће се припремити једнан извјештај који садржи анализу тла и препоруке за гнојење, као и сљедеће информације:

1. поријекло узорка, датум узимања узорка;
2. резултати хемијске анализе и методика анализе;
3. кориштена схема класификације за тумачење резултата;
4. препоруке о гнојењу и по потреби препоруке за корекцију појединих анализираних својства тла (корекција киселости, алкалничности, избор подлоге у воћарству и виноградарству и др.)

Извјештај се треба предати кориснику или власнику пољопривредног земљишта, који је предао узорак тла за анализу и надлежном кантоналном министарству.

Члан 13.

Информирање о резултатима и препорукама

Овлаштене институције (правна лица и лабораторије) из члана 2. став 4. дужне су о резултатима испитивања подносити извјештаје власнику, односно кориснику земљишта и надлежном кантоналном министарству, у писаној и електронској форми, у року од 15 дана од дана окончања испитивања.

Надлежна кантонална министарства дужна су на крају сваке календарске године доставити копије извјештаја о контроли плодности тла (у писаној и електронској форми) Федералном министарству ради увођења у систем евидентије и праћења стања пољопривредног земљишта.

Члан 14.

Финансирање и таксе

Корисник или власник према одредбама овог Упутства је одговоран покрити трошкове узимања узорака тла и трошкове њихове анализе.

Накнада за основу физикално-хемијску анализу и специфичних анализа на присуство пестицида и тешких метала те осталих параметара одредиће се тржишном понудом.

Износ таксе из става 1. овог члана која ће се уплатити у Буџет Федерације одредиће Федерално министарство.

V. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 15.

Документација и архивирање

Овлаштене институције и лабораторије ће чувати податке о обављеним анализама контроле плодности тла најмање 10 година.

Пољопривредна инспекција, Завод и овлаштене институције именоване од Федералног министарства на основу члана 2. став 4. овог Упутства ће држати податке о обављеним анализама плодности земље најмање 10 година.

"Пољопривредна инспекција, Завод и овлаштене институције именоване од Федералног министарства на основу организације именоване од Федералног министарства на основу члана 2. става 4. овог Упутства, ће водити и одржавати базу података о резултатима анализа плодности земљишта. На ову базу података ће се регистровати подаци и локација сваког анализираног узорка и препоруке за гнојење и друге препоруке.

Члан 16.

Ступање на снагу

Ово Упутство ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације BiH".

Број 03-3-02-201/09
Октобар 2009. године

Министар
Сарајево
Mr sc. Дамир Љубић, с. р.

Na osnovu člana 31. stav 6. Zakona o poljoprivrednom zemljишtu ("Službene novine Federacije BiH", broj 52/09), federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva donosi

UPUTSTVO O POSTUPKU, RADNJAMA I USLOVIMA ZA VRŠENJE KONTROLE PLODNOSTI ZEMLJIŠTA

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Predmet

Ovim uputstvom se propisuje svrha redovne kontrole plodnosti zemljишta, odgovornost vlasnika ili korisnika poljoprivrednog zemljишta, ovlaštene institucije za kontrolu plodnosti zemljишta, redovna kontrola plodnosti, analiza parametara, standardi analize, uzimanje uzorka tla za kontrolu plodnosti zemljишta, informiranje o rezultatima i preprikama, finansiranje i takse, dokumentacija i arhiviranje.

Član 2.

Cilj kontrole plodnosti zemljишta

Sistem kontrole plodnosti zemljишta obavlja se s ciljem očuvanja i poboljšanja fizičkih, hemijskih i bioloških svojstava i osiguranja pravilne upotrebe mineralnih i organskih dubriva.

Fizička i prava lica, vlasnici ili korisnici koji su upisani u registar poljoprivrednih gospodarstava, a koji su korisnici poljoprivrednog zemljишta, dužni su provoditi sistemsku kontrolu plodnosti zemljишta koje je katastarskim klasiranjem svrstano u kategoriju od 1. do 4. katastarske klase obradivog poljoprivrednog zemljишta, a čija je površina veća od 0,2 ha, na osnovu člana 31. st.1, 2. i 3. Zakona o poljoprivrednom zemljишtu.

Ispitivanje plodnosti tla se obavlja svakih pet godina.

Sistemsku kontrolu plodnosti zemljишta obavlja institucija koja u pogledu kadrova i opreme ispunjava propisane uslove utvrđene posebnim propisom i koje dobiju ovlaštenje Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u dalnjem tekstu: Federalno ministarstvo).

Član 3.

Definicije pojmljova

1. Plodnost tla (zemljišta) je sposobnost tla da biljci pruži istodobno, kontinuirano i optimalno hranjiva, vodu, vazduh, topolinu i medij za ukorjenjivanje;
2. Plodni i potencijalno plodni sloj tla obuhvaća oranični i podorančni sloj tla koji se karakteriše kvalitetnim fizičko-hemijskim i biološkim svojstvima;
3. Sistemska kontrola plodnosti tla podrazumijeva skup mjera kojima se obavlja utvrđivanje stanja plodnosti tla i izrada planova za gnojenje gajenih kultura kako bi se uz optimalnu gnojidbu ostvario adekvatan prinos, a da pri tome ne dođe do zagađenja okoliša;
4. Kontrola plodnosti poljoprivrednog zemljišta obuhvata:
  - a) uzimanje uzoraka tla;
  - b) rad u laboratoriju;
  - c) agrohemiju analizu uzoraka tla;
  - d) očitavanje rezultata;
  - e) analizu dobivenih vrijednosti za pojedine analizirane značajke tla i preporuku za gnojenje, a po potrebi i preporuku za korekciju analiziranih značajki tla;
  - f) druge mjere za poboljšanje hemijskih značajki tla.
5. Agrohemija analiza tla/zemljišta obuhvata: pH, sadržaj humusa, sadržaj ukupnog N, sadržaj fiziološki aktivnog Pi K, te sadržaj ukupnog i fiziološki aktivnog vapna (CaCO₃).

Član 4.

Svrha

Svrha redovne kontrole plodnosti poljoprivrednog zemljišta je:

1. spriječavanje nenadoknadivog gubitka plodnog sloja poljoprivrednog zemljišta uslijed neprikladnih poljoprivrednih praksi i gnojenja;
2. pomoći vlasnicima i korisnicima poljoprivrednog zemljišta za održivo očuvanje i povećanje produktivnosti plodnog sloja poljoprivrednog zemljišta (analiza tla kao osnov gnojenja i povećanja poljoprivredne proizvodnje);
3. smanjenje pritiska na okoliš;
4. pružanje informacije o plodnosti zemljišta za poljoprivredno planiranje od strane nadležnih organa;
5. analiza tla kao osnov gnojenja i povećanja poljoprivredne proizvodnje;
6. podizanje svijesti o potrebi za analizom tla među poljoprivrednim proizvođačima;
7. stvaranje informacijske baze podataka o svojstvima tla i načinu njihova korištenja.

Član 5.

Odgovornosti

Vlasnik ili korisnik poljoprivrednog zemljišta je odgovoran za primjenu odredbi Zakona o poljoprivrednom zemljištu i ovog uputstva.

Vrtovi koji se ne koriste za komercijalnu proizvodnju nego za nekomercijalnu poljoprivredu, nisu predmet obavezne kontrole na osnovu Zakona o poljoprivrednom zemljištu i ovoga Uputstva. Naravno, vlasnicima ili korisnicima ovih vrtova se preporučuje da povremeno izvrše analize plodnosti tla/zemljišta prema određenim uslovima ovog uputstva.

Član 6.

Ovlaštenja institucija za kontrolu plodnosti zemljišta

Kontrolu plodnosti zemljišta mogu obavljati ovlaštene institucije i akreditovane laboratorije koje na osnovu Rješenja o ispunjavanju propisanih uslova ovlasti federalni ministar.

Federalna i kantonala poljoprivredna inspekcijska (u dalnjem tekstu: Poljoprivredna inspekcijska), svako u granicama svojih ovlaštenja, a utvrđenih u Zakonu o poljoprivrednom zemljištu, će

provesti i nadgledati kontrolu plodnosti poljoprivrednog zemljišta na osnovu člana 132. stav 1. tačka 4. i člana 134. stav 1. tačka 9. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, a u svezi sa članom 138. stav 1. tačka 7. i 8. citiranog zakona.

Takođe, poljoprivredna inspekcijska će držati podatke o analizi zemljišta.

Federalni zavod za agropedologiju (u dalnjem tekstu: Zavod) će izvršiti osnovna proučavanja u vezi standarda uzimanja uzorka zemlje, analize zemlje i gnojenja.

Zavod će arhivirati sve rezultate kontrole plodnosti, održati bazu podataka, gde će se registrovati rezultati i pripremiti izveštaji o stanju plodnosti zemlje u Federaciji BiH, koji će se podnijeti Federalnom ministarstvu svake kalendarske godine.

Poljoprivredna inspekcijska će nadgledati primjenu određenih preporuka za gnojenje i druge mjere na osnovu analize tla i preporuka iz čl. 17. i 18. ovog Uputstva.

Član 7.

Redovna kontrola plodnosti zemljišta

Kontrola plodnosti zemljišta će se vršiti u redovnim intervalima od pet godina za svaku pojedinačnu parcelu, zasadenu ili zasijanu raznim kulturama.

Poljoprivredna inspekcijska će voditi registar plodnosti zemlje i redovno nadgledati kontrolu plodnosti zemlje na osnovu ovog Uputstva.

Federalno ministarstvo, kantonalno ministarstvo i nadležna Poljoprivredna inspekcijska će držati listu laboratorijskih akreditovanih za analize plodnosti zemljišta i ovlaštenih institucija, na osnovu člana 6. tačka 3. ovog uputstva. Lista će biti dostupna svim korisnicima i vlasnicima poljoprivrednog zemljišta.

Korisnici ili vlasnici poljoprivrednog zemljišta su obavezni:

1. Ugovoriti jednu akreditovanu laboratoriju ili ovlaštenu instituciju za uzimanje uzoraka i analizu plodnosti zemljišta;
2. Naložiti nadležnoj poljoprivrednoj inspekcijskoj uzimanje uzoraka i za slanje uzetih uzoraka u akreditovanu laboratoriju ili ovlaštenu instituciju.

Poljoprivredna inspekcijska može vršiti dopunske kontrole plodnosti zemljišta ako primjećuje relativno slab rod, slabu vegetaciju, za koju sumnja da je posljedica nedostatak ishrane.

Korisnici ili vlasnici poljoprivrednog zemljišta imaju pravo zatražiti dopunsku kontrolu plodnosti zemljišta na svoj trošak. U tom slučaju, treba primijeniti odredbe ovog Uputstva.

II. UZIMANJE UZORAKA

Član 8.

Uzimanje uzorka za kontrolu plodnosti zemljišta

Za kontrolu plodnosti zemljišta uzimaju se prosječni uzorci tla, a uzimaju se u razdoblju nakon žetve ili berbe do gnojenja i pripreme tla za sjetvu ili sadnju naredne kulture.

Uzorci gdje se uzima tlo ne smiju biti u depresijama, uz rub parcele ili tamo gdje je neravnomjerno razbacano umjetno gnojivo.

Uzimanje uzorka može biti dijagonalno ili cik-cak.

Uzimanje uzorka tla će obaviti ugovoren laboratorija za kontrolu plodnosti zemljišta ili Poljoprivredna inspekcijska.

Pomoći GPS-a treba uzeti koordinate parcele odnosno površine sa koje je uzet prosječni uzorak tla.

Ako uzimanje uzorka vrši Poljoprivredna inspekcijska, takšu za uzimanje uzorka, koju treba platiti vlasnik ili korisnik, će odrediti Federalno ministarstvo.

Član 9.

Uputstvo za uzimanje uzorka tla za kontrolu plodnosti

Sa površine koju želimo ispitati uzmemosondom ili štihačom pojedinačne uzorke tla sa 20-25 ravnomjerno raspoređenih mjestih i to sa dubine od 0-30 cm. Sve pojedinačne uzorke tla dobro izmiješamo i na taj način dobijemo prosječni

uzorak tla sa te površine. Količina prosječnog uzorka je cca 1 kg, a ukoliko tlo sadrži skelet količina prosječnog uzorka tla treba da bude nešto veća, kako bi nakon pripreme uzorka ostalo dovoljno sitnog tla za analizu. Za trajne nasade (voćnjake i vinograde) potrebno je uzeti i prosječni uzorak tla sa dubine od 30-60 cm.

Uzorci tla se ne smiju uzimati uz ruž parcele, niti sa mesta gdje je bilo deponovano gnojivo.

Uzimanje uzorka može biti dijagonalno ili cik-cak.

Na PVC vrećice sa prosječnim uzorcima tla, stavljamo etiketu na kojoj treba napisati osnovne podatke, a to su: ime vlasnika i adresu, lokalitet, br. i/ili naziv i površina parcele, dubina sa koje je uzet uzorak, naziv i gnojida predusjeva i postignuti prinos, naziv planiranog usjeva za koji se traži preporuka, te datum uzimanja uzorka i dr. karakteristične podatke kao što su tip i vrsta prethodnih kultura i tip i vrsta zasadenih kultura.

Tako opremljeni uzorci se dostavljaju laboratoriju na analizu, a nejasno i nepotpuno označeni uzorci se ne primaju.

Analitički postupak traje 10-15 dana, a po rezultatu analize i preporuka za gnojidbu se dolazi lično.

U koliko je površina nejednolična tj. ne pripada istom tipu tla, ili je jače nagnuta, ili veća od 5 ha, uzima se više prosječnih uzoraka sa svake karakteristične plohe ili sa svakih 5 ha.

U ratarskoj proizvodnji, na jednoličnim i homogenim površinama, jedan prosječan uzorak se uzima s 3-5 ha površine.

III. ANALIZE

Član 10.

Analiza standardnih parametara plodnosti zemljišta

Ispitivanje se obavlja u ovlaštenom laboratoriju radi određivanja agrohemijskih svojstava tla.

Standardni parametri koje treba analizirati za kontrolu plodnosti zemljišta uključuju:

1. poljoprivredno zemljište gdje se uzgajaju kulture kao na primjer: pšenica, ovas, ječam, kukuruz itd, pH, humusne tvari/organski azot, N03-, NH4+, K, P, karbonat;
2. za voćnjake i vinograde: pH, humusne tvari/organski azot, N03-, NH4+, K, P, Ca, Mg, karbonat (plameni fotometar ili plinski hromatograf);
3. poljoprivredno zemljište gdje se uzgajaju povrće: pH, humusne materije/organski azot, N03-, NH4+, K, P, Mg, karbonat.

Uzorci tla dopremljeni sa terena standardnim postupcima se pripremaju za analizu.

Standardni parametri koje treba analizirati za kontrolu plodnosti zemljišta uključuju: pH mјeren u vodi i KCl-u, sadržaj humusa (%), sadržaj ukupnog N (%), sadržaj fiziološki aktivnog PiK(mg/100g tla, te sadržaj ukupnog i fiziološki aktivnog kreča (%).

Član 11.

Dopunski parametri

Dopunski parametri makro hranljivih materija, mikro hranljivih materija, korisnih elemenata, elemenata sa protiv učincima i geo-hemijski parametri se mogu priložiti hemijskoj analizi ukoliko Poljoprivredna inspekcija ili akreditovana laboratorija ih smatra potrebnim, u posebnim slučajevima na osnovu primjećenih anomalija na vegetaciji kao što su slaba vegetacija ili veoma slab prinos.

Samo se na osnovu očitavanja rezultata i cjelovite analize može izraditi program poboljšanja svojstava tla.

IV. PREPORUKE I REZULTATI

Član 12.

Preporuke

Preporuke za prihvatljivo gnojenje ratarskih i povrtnarskih površina izrađuju se pomoću kalkulatora koji pri proračunu

preporuke za gnojenje u obzir uzima podatke o načinu korištenja tla i rezultate analiza uzorka tla.

Za svaki dobijeni uzorak će se pripremiti jednan izvještaj koji sadrži analizu tla i preporuke za gnojenje, kao i sljedeće informacije:

1. porijeklo uzorka, datum uzimanja uzorka;
2. rezultati hemijske analize i metodika analize;
3. korištena shema klasifikacije za tumačenje rezultata;
4. preporuke o gnojenju i po potrebi preporuke za korekciju pojedinih analiziranih svojstava tla (korekcija kiselosti, alkaličnosti, izbor podloga u voćarstvu i vinogradarstvu i dr.)

Iзвještaj se treba predati korisniku ili vlasniku poljoprivrednog zemljišta, koji je predao uzorak tla za analizu i nadležnom kantonalm ministarstvu.

Član 13.

Informisanje o rezultatima i preporukama

Ovlaštene institucije (pravna lica i laboratorije) iz člana 2. stav 4. dužne su o rezultatima ispitivanja podnosititi izvještaje vlasniku, odnosno korisniku zemljišta i nadležnom kantonalm ministarstvu, u pisanoj i elektronskoj formi, u roku od 15 dana od dana okončanja ispitivanja.

Nadležna kantonala ministarstva dužna su na kraju svake kalendarske godine dostaviti kopije izvještaja o kontroli plodnosti tla (u pisanoj i elektronskoj formi) Federalnom ministarstvu radi uvođenja u sistem evidencije i praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta.

Član 14.

Finansiranje i takse

Korisnik ili vlasnik prema odredbama ovog Uputstva je odgovoran pokriti troškove uzimanja uzorka tla i troškove njihove analize.

Naknada za osnovu fizikalno-hemijsku analizu i specifičnih analiza na prisustvo pesticida i teških metala te ostalih parametara odredit će se tržišnom ponudom.

Iznos takse iz stava 1. ovog člana koja će se uplatiti u Budžet Federacije odredit će Federalno ministarstvo.

V. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 15.

Dokumentacija i arhiviranje

Ovlaštene institucije i laboratorije će čuvati podatke o obavljenim analizama kontrole plodnosti tla najmanje 10 godina.

Poljoprivredna inspekcija, Zavod i ovlaštene institucije imenovane od Federalnog ministarstva na osnovu člana 2. stav 4. ovog Uputstva će držati podatke o obavljenim analizama plodnosti zemlje najmanje 10 godina.

"Poljoprivredna inspekcija, Zavod i ovlaštene organizacije imenovane od Federalnog ministarstva na osnovu člana 2. stav 4. ovog Uputstva, će voditi i održavati bazu podataka o rezultatima analiza plodnosti zemljišta. Na ovu bazu podataka će se registrovati podaci i lokacija svakog analiziranog uzorka i preporuke za gnojenje i druge preporuke.

Član 16.

Stupanje na snagu

Ovo Uputstvo stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 03-3-02-201/09
Oktobar 2009. godine
Ministar
Sarajevo

Ministar
Mr. sc. Damir Ljubić, s. r.

FEI
data

G

Fed
promje
LJUBI'

1. U
pr
up
LJ
sje
Re
br
F
a
S
- P
d
- P
- P
n
iz
25

2. Osta
04-C
nepr
Nak
dužn
Herc
2

Federa
II registar
KLUB "EX

1. Upisu
Herce
KLUE
"EXTI
Srne b
Upis j
Regist
Ciljevi
atrak
priyat

4.04.16 JPK/BL/16
SUBICA

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO FBIH INSTITUTE FOR PUBLIC HEALTH FB&H

Broj: S-06-02-4-314-1/16
Sarajevo, 24.03. 2016.

KANTON SARAJEVO
MINISTARSTVO PRIVREDE
n/p Ministra, dr. Muharema Šabića

PREDMET: Odgovor na zastupničku inicijativu, dostavlja se

VEZA: **Akt Skupštine Kantona Sarajevo, broj: 01-05-4415/16
od 02.03. 2016. godine
Vaš akt broj: 07-05-24-8037-2 od 09.03. 2016. godine**

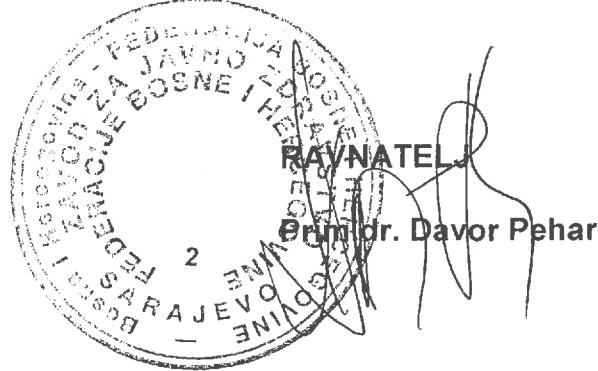
Poštovani,

Uvidom u Prijemni protokol laboratorijskih analiza Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH u kojem su podaci o svim zaprimljenim uzorcima, urađenim analizama, te izdanim analitičkim izvještajima, obavještavamo Vas da Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH nije zaprimio zahtjev, niti izvršio uzorkovanje, niti radio analizu vode u naselju Zenik, Rakovica, općina Ilidža.

Ovaj predmet je u nadležnosti Kantonalne sanitarske, veterinarske i vodoprivredne inspekcije, te nakon njihovog nadzora, Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo, radi obavljanja laboratorijskih analiza.

Za potrebe superanalize, a uz prethodni zahtjev inspekcije, istu bi vršio Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH.

S poštovanjem,

Dostviti:
- Naslovu
- arhivi

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I
HERCEGOVINE
FEDERALNI ZAVOD ZA
POLJOPRIVREDU
SARAJEVO

4.6.16. - Željko
2186
BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND
HERZEGOVINA
FEDERAL INSTITUTE OF
AGRICULTURE
SARAJEVO
gubica

Br: 03-49-600-1 | 16
28.03.2016.god

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

KANTON SARAJEVO
Ministarstvo privrede
Ul:Reisa Džemaludina Čauševića br.1
71000 SARAJEVO

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO

PRIMLJENO	01-04-2016
DODATA KONTAKTNUJUĆOM OSOBU	Pravni predstavnik
POZIVNI BROJ	01 05 14 8037-2

Ministar Dr. Muharem Šabić

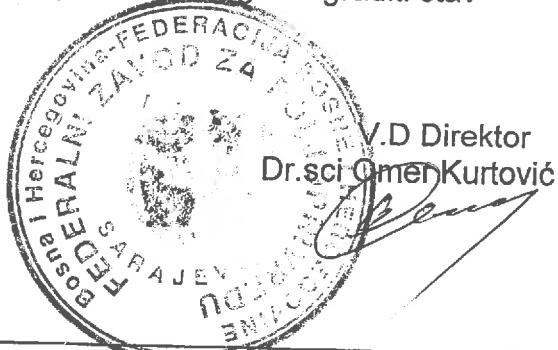
Predmet: Odgovor na vaš zahtjev za informaciju Br: 07-05-24-8037-2 od 03.03.2016.god

Poštovani,
Postupajući po vašem zahtjevu Br: 07-05-24-8037-2 od 03.03.2016.god. a vezano za pitanje zastupnice G-đe Ane Babić obavještavamo Vas:

- 1.Sa lokaliteta Zenik,Rakovica,općina Ilijadža dana 1.12.2015.godine.obratila se Zahtjevom za analizu uzorka biljnog materija G-đa Ismeta Čorić, ul.Braće Begić br.40 tel.033 717-537 i mob.061 199 859 i tom prilikom izrazila svoju opredjeljenost da se na lokalitetu Zenik b.b. RAKOVICA Ilijadža želi baviti Organском proizvodnjom.
- 2.Tom prilikom su u (FEDERALNOM ZAVODU ZA POLJOPRIVREDU SARAJEVO u daljem tekstu FZZP) dostavljene 4 vrste biljnog materijala (luk,mrkva,raštika i jabuka) isti su zaprimljeni pod Brojem protokola :03-49-3380/15 i Lab.br.protokola:1494/15;1495/15;1496/15 i 1497/15 sa naznakom da se za luk i mrkvu uradi mikrobiološka analiza a za sve četiri vrste uradi P-fosfor.
- 3.Izvještaji o analizi su urađeni i dostavljeni naručiocu koji je isključivi vlasnik Izvještaja o analizi što je u skladu sa načelima BAS EN ISO/IEC 17025:2006 i načelima Dobre laboratorijske prakse te Vam iste nemožemo dostaviti.
- 4.Prijedlog radnji u cilju snimanja i utvrđivanja faktičkog stanja bi bio:
  - a) Napraviti uvid u izdate Okolinske dozvole na tom lokalitetu.
  - b) Preko vaših inspekcijskih službi organizovati u ovoj vegetativnoj sezoni uzimanje uzorka zemljišta i biljnog materijala i da se u formi službenog uzorka dostave na analizu.Koje i kakve vrste analiza cjenili bi inspektor.
  - c) Nakon provedenog takvog monitoring postupka bi se mogao izgraditi stav kvalitetan i potkrijepljen činjenicama.

S poštovanjem,

Dostaviti:
-Naslovu
-a/a

Broj: 14-02-05-00962/16

Datum, 30.03.2016. god.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO

PRIMLJEN:		- 6 -04 - 2016	
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
07/05		8037-1	

KANTON SARAJEVO
MINISTARSTVO PRIVREDE
ul.Reisa Dž. Čauševića br. 1
S A R A J E V O

07 05 28 8037-3/16
3/16

Predmet: Veza vaš akt broj: 07-05-8037-1/16 od 09.03.2016. god.
broj: 07-05-24-8037-3/16 od 09.03.2016. god.

Kantonalna uprava za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo, zaprimila je akte broj i datum kao u predmetu. Dostavljenim aktima, u cilju davanja odgovora na zastupničku inicijativu podnesenu od strane zastupnice Ane Babić zahtjeva se inspekcijski nadzor u naselju Zenik, Rakovica, općina Ilička na okolnosti :

- da se izvrši provjera odobrenja za držanje i napasanje stada ovaca u naselju Zenik;
- da se provjeri postojanje propisno izgrađenih objekata za držanje ovaca, ovčijeg gnoja i uginulih životinja ,
- da se provjeri da li postoji saglasnost vlasnika privatnih imanja o napasanju stada ovaca,
- da se poduzmu i nalože sve zakonom propisane mjere i radnje prema zagadivačima voda, kako bi se stanje vodnih resursa vratio u prirodno i ekološki prihvatljivo stanje.

U vezi s dostavljenim aktima ističemo slijedeće:

Kantonalni poljoprivredni i kantonalni vodni inspektor, dana 18.03.2016. god. izvršili su inspekcijski nadzor, svako iz svoje nadležnosti, u naselju Zenik, Rakovica.

Tom prilikom je konstatovano da se na lokalitetu Zenik, Rakovica nalazi registrovana farma tovnih pilića OSPD "Begović" vlasništvo Begović Murata, koja posluje na osnovu Rješenja broj: 16-24-2640/13 II od 17.05.2013. god. izdatog od strane Službe za privredu i turizam općine Ilička sa predmetom poslovanja uzgoj peradi sa šifrom A/01 47.

Iz objekta su otpadne i fekalne vode spojene na septičku jamu. Odlaganje đubriva se vrši na prostor koji nije izgrađen od vodonepropusnog materijala i na dan kontrole zatečene su veće količine đubriva. Na osnovu Pravilnika o mjerama za unapređenje stočarske proizvodnje na području Kantona Sarajevo ("Sl.novine Kantona Sarajevo" br.19/10) doneseno je rješenje o otklanjanju nedostataka kojim je naloženo da se očisti prostor oko farme i đubrivo ukloni i pokrenut je prekršajni postupak izdavanjem prekršajnog naloga.

Kantonalni vodni inspektor je utvrdio da investitor Begović Murat ne posjeduje vodnu dozvolu te je donio rješenje kojim je investitoru naložio pribavljanje vodnog akta.

Pored navedenog, utvrđeno je da se na navedenoj lokaciji nalazi farma ovaca, vlasništvo Šiljević Nedžada i Đemile registrovane kao poljoprivredno gazdinstvo u Općini Novi Grad. (broj potvrde: 02 -03-638/16 KA od 12.01.2016. god. s tim što se potvrda obnavlja svake godine).

Imenovani posjeduju zidani objekte - štale u kojoj su smještene ovce. Pored objekta odloženo je đubrivo na prostor koje nije izgrađen od vodonepropusnog materijala, tako da je istim izdato rješenje o otklanjanju nedostataka i pokrenut prekršajni postupak izdavanjem prekršajnog naloga. Prema saznanjima inspekcije niti jedan objekat koji je bio predmet inspekcijskog nadzora, ne posjeduje upotrebnu dozvolu, pa je u tom dijelu informisana urbanističko - građevinska inspekcija općine Iliča sa ciljem daljeg postupanja i donošenja mjera utvrđenih u Zakonu o prostornom uređenju ("Sl.novine Kantona Sarajevo "br. 7/05) .

Pravilnikom o mjerama za unapređenje stočarske proizvodnje na području Kantona Sarajevo ("Sl.novine Kantona Sarajevo" br. 19/10) nije zabranjena držanje niti ispaša stoke na navedenom lokalitetu.

Kantonalni vodni inspektor je utvrdio da investitor Šiljević Đemila ne posjeduje vodnu dozvolu te je donio rješenje kojim je investitoru naložio pribavljanje vodnog akta.

Dio zastupničkog pitanja, koji se odnosi na kontaminaciju poljoprivrednog zemljišta i poljoprivrednih proizvoda od strane kantonalnog poljoprivrednog inspektora nije obrađen iz razloga što je navedeno pitanje shodno Zakonu o poljoprivrednom zemljištu u nadležnosti Ministarstva privrede.

Naime, članom 28. Zakona o poljoprivrednom zemljištu je propisano "Ispitivanje poljoprivrednog zemljišta u cilju utvrđivanja količine štetnih i opasnih tvari u zemlji vrši se prema programu koji donosi kantonalni ministar.

Ispitivanje poljoprivrednog zemljišta iz stava 1. ovog člana vrši organizacija koja u pogledu kadrova i opreme ispunjava propisane uslove."

Dana 28.03.2016. god. na navedenoj lokaciji izvršen je timski inspekcijski nadzor u kojem je učestvovao kantonalni inspektor zaštite okoliša, kantonalni komunalni i kantonalni urbanističko - građevinski inspektor.

Tokom inspekcijskog nadzora, kantonalni inspektor zaštite okoliša je konstatovao da OSPD "Begović" Zenik bb ne posjeduje okolinsku dozvolu koju izdaje Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, za pogon u kome se obavlja djelatnost farma pilića, što je bila obaveza vlasnika da pribavi shodno kapacitetu proizvodnje. Na osnovu tako utvrđenog stanja, inpektor će nastaviti postupak inspekcijskog nadzora po službenoj dužnosti i poduzeti zakonom predviđene mjere. Pored navedenog, inpektor će od resornog Ministarstva tražiti upute o daljem postupanju vezano za držanje i napasanje ovaca kako se navodi u dostavljenoj zastupničkoj inicijativi obzirom da Pravilnikom o pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu ("Sl.novine Kantona Sarajevo" br. 8/11) navedeno pitanje nije regulisano.

Kantonalni komunalni inspektor je neposrednim inspekcijskim nadzorom izvršenim na navedenoj lokaciji utvrdio da se u ravnom dijelu oštećene lokalne putne komunikacije naselja Zenik iza broja 80., potez bez izgrađenog objekta, neposredno uz korito Zeničkog potoka, nalazi veća količina građevinskog materijala odloženog duži vremenski period.

U gornjem dijelu naselja Zenik, neposredno uz ul. Zenik do br.282, na neograđenim privatnim posjedima sa devastiranim stambenim objektima uočena je manja količina komunalnog otpada (kućno smeće).

U naselju Zenik nema izgradene javne vodovodne niti kanalizacione mreže. Općina Iliča je u 2015. god. započela sa realizacijom izgradnje vodovodnog sistema Rakovica u dvije faze, izgradnja vodovodnog sistema za padinska naselja u Rakovici planirana je u drugoj fazi.

Nadzor u dijelu održavanja septičkih jama u cilju sprečavanja dospijevanja otpadnih voda u zemljište te izljevanje otpadnih voda u otvorene kanale i vodotoke je u nadležnosti općinske komunalne inspekcije.

Obzirom da su Dopunskom presudom Ustavnog suda Federacije BiH broj: U-21/09 ("Sl.novine Kantona Sarajevo" br.4/16) koja je objavljena dana 28.01.2016. god. stavljeni van snage Zakon o komunalnim djelatnostima ("SL.novine Kantona Sarajevo" br. 31/04,21/05, i 36/14) kao i Zakon o komunalnoj čistoći ("Sl.novine Kantona Sarajevo" broj 11/97) u trenutku vršenja inspekcijskog nadzora kantonalni komunalni inspektor nema osnova za postupanje. Po sticanju uslova, (stupanjem na snagu navedenih zakona) kantonalni komunalni inspektor će putem službe komunalnih redara KJKP "Rad" inicirati ponovnu kontrolu na terenu sa ciljem poduzimanja mjera za otklanjanje komunalnog otpada.

Uvidom u dokumentaciju koja je bila predmet inspekcijskog nadzora kantonalnog urbanističko-građevinskog inspektora konstatovano je shodno odredbama čl. 159. st.3 Zakona o prostornom uređenju ("Sl.novine Kantona Sarajevo" br.7/05) da kantonalni urbanističko - građevinski inspektor nije nadležan za postupanje.

Inspekcijski nadzor nad izgradnjom i upotrebotom zatečenih građevinskih objekata na predmetnom lokalitetu je u nadležnosti općinskog urbanističko-građevinskog inspektora. Shodno naprijed navedenom a u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku ("Sl.novine Federacije BiH" broj: 2/98 i 48/99) predmetni zahtjev je na dalje postupanje proslijeden općinskoj

urbanističko-građevinskoj inspekciji Općine Ilidža. Od nadležnog općinskog organa zatraženo je da hitno pokrene postupak inspekcijskog nadzora te da o provedenom postupku, utvrđenom stanju i poduzetim mjerama dostavi informaciju.

Dana 30.03.2016. god. inspekcijski nadzor na navedenom lokalitetu izvršila je i veterinarska inspekcija. Prilikom vršenja inspekcijskog nadzora u farmi pilića OSPD "Begović" konstatovano je da imenovani posluje na osnovu Rješenja Ministarstva privrede Kantona Sarajevo, kojim je odobren kapacitet tova 12.000 brojlera. U monetu inspekcijskog nadzora u objektu na sprat useljeno je 21.000 jednodnevnih piladi što je suprotno izdatom rješenju.

Farmski dnevnik se uredno vodi i iz unesenih podataka zaključeno je da nema odstupanja u smislu provođenja imunoprofilakse. U evidenciji o liječenju nema podataka koji se odnose na oboljenja tova. Veterinarsko-zdravstveni nadzor vrši veterinarska stanica doo "Veterinarska medicina" na osnovu ugovora zaključenog dana 02.09.2013. god.

Prilikom nadzora konstatovano je da subjekt nadzora ne vrši provjeru ispravnosti bunarske vode, te da otpadne vode iz objekta ispušta u betonsku septičku jamu.

Za konstatovane nedostatke koji se odnose na držanje većeg broja piladi od dozvoljenog i neredovnu kontrolu bunarske vode, kantonalni veterinarski inspektor će pokrenuti prekršajni postupak, izdavanjem prekršajnog naloga.

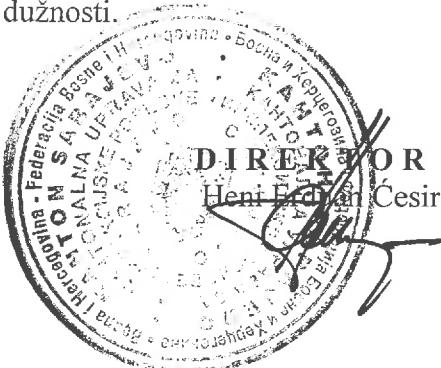
Pored navedenog, kontrola od strane kantonalnog veterinarskog inspektora, je izvršena na imanju Šiljević Nedžada i Džemile. Konstatovano je da vlasnik posjeduje cca 100 duluma zemljišta ograđenog mrežom unutar kojeg su tri štale sagrađene od zidanog betonskog tvrdog materijala. Isti tvrdi da posjeduje 250 ovaca i 33 koze. Ovce i koze zatečene u momentu inspekcijskog nadzora u štali su označene ušnim markicama. Za napajanje stoke se koristi bunarska voda o čijoj ispravnosti nema dokaza o provjeri. Mjere veterinarsko-zdravstvene zaštite provodi KJP Veterinarska stanica Stup, a o provedenim mjerama vakcinacije protiv bruceloze postoje uredna dokumentacija. U oktobru 2015. god. izvršeno je dijagnostičko ispitivanje - vađenje krvi kod 60 jagnjadi i 40 koza. Pregledom jedinstvenog registra ovaca i koza koje vodi Agrometerenski zavod u Mostaru konstatovano je da se na imanju vodi 551 grlo od čega 40 koza i 511 ovaca što ukazuje da držalač stoke ne prijavljuje promjene (klanje, prodaja) zbog čega će biti prekršajno sankcionisan.

Započeti inspekcijski nadzori i izdate upravne mjere - rješenja o otklanjanju nedostataka postupajući inspektor nastavit će pratiti po službenoj dužnosti.

S poštovanjem,

Dostaviti:

1. Ministerstvo privrede KS
2. Arhiva

- da se izvrši provjera odobrenja za držanje i napasanje stada ovaca u naselju Zenik; provjeri postojanje propisno izgrađenih objekata za držanje ovaca, odlaganje ovčijeg gnoja i uginulih životinja; provjeri da li postoji saglasnost vlasnika privatnih imanja o napasanju stada;
- provjeri stanje individualnih septičkih jama u naselju Zenik i nalože mjere njihovog saniranja;
- izvrši uzorkovanje tla i vode oko farme i poljoprivrednih površina u naselju;
- izreknu mjere sankcionisanja eventualnim počiniocima i preduzmu mjere dekontaminacije.

ODGOVOR:

Po prijemu zastupničke inicijative zastupnice Ane Babić Ministarstvo je uputilo zahtjeve za dostavu informacija i nalaza ispitanih analiza tla i vode: Federalnom Zavodu za agropedologiju, Federalnom Zavodu za poljoprivredu i Zavodu za javno zdravstvo F BiH, kao i Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove da izvrši sve provjere na terenu svaka inspekcija iz svoje nadležnosti.

Federalni zavod za agropedologiju dostavio je dopis broj: 03-24-2-439-2/19 od 17.03.2016. kojim su nas obavjestili da je g-đa Ismeta Čorić dana 13.11.2015. godine dostavila 5 uzoraka tla. Nakon obavljenih ispitivanja utvrđen je vrlo visok sadržaj pristupačnog fosfora (P205) u tlu i to kod uzoraka koji su označeni brojevima 2 i 3 kao i visok sadržaj olova (Pb) i nikla (Ni).

Međutim, primjetili smo da je u skladu sa članom 8. Uputsva o postupku, radnjama i uslovima za vršenje kontrole plodnosti zemljišta ("Službene novine Federacije B i H ", broj 72/09) definisano kako se uzimaju uzorci zemljišta, a u stavu 3. ovog člana definisano je da uzorke mogu uzimati ugovorene laboratorije ili poljoprivredna inspekcija. U ovom slučaju osoba koja je uzimala uzorke zemljišta nije ovlaštena da to radi, tako da cijeli postupak smatramo nepravilnim čime su i rezultati analize dovedeni u pitanje.

Napominjemo da smo se kod analize osvrnuli na dio odgovora agorpedološkog zavoda na zastupničku inicijativu, a detaljniji opis i sadržaj analize o plodnosti tla dostavljamo vam u prilogu ovog akta.

Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH je dostavio dopis broj: S-06-02-4-314-1/16 od 24.03.2016. godine kojim su nas obavjestili da Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH nije zaprimio zahtjev, niti je vršio uzorkovanje, niti radio analizu vode u naselju Zenik, Rakovica općina Iličići.

Federalni zavod za poljoprivredu Sarajevo je dopisom broj: 03-49-600-1/16 od 28.03.2016. godine dostavio odgovor na naš dopis u kojem su nas obavjestili da su dana 01.12.2015. godine zaprimili biljni materijal koji je dostavila g-đa Ismeta Čorić za lokalitet Zenik bb Rakovica Iličića (koja se želi baviti organskom proizvodnjom). Biljni materijal sadržavao je luk, mrkvu, raštku i jabuku. Analiza je radena na fosfor (P) kod dostavljenog biljnog materijala. Rezultate analiza nisu mogli dostaviti ovom ministarstvu, jer su se pridžavali načela BAS EN ISO/IEC 17025:2006 i dobre laboratorijske prakse, te naveli da pravo na rezultate analize ima samo naručilac traženih analiza.

Kantonalna uprave za inspekcijske poslove je dopisom broj: 14-02-05-00962/16 od 30.03.2016. godine dostavila odgovor na naš dopis, kojim su nas obavjestili da su dana 18.03.2016. godine kantonalni poljoprivredni i kantonalni vodni inspektor izvršili inspekcijski nadzor svako iz svoje nadležnosti u naselju Zenik u Rakovici-Ilidža.

Poljoprivredna inspekcija je tom prilikom konstatovala da se na lokalitetu Zenik Rakovica nalazi registrovana farma tovnih pilića "OSPD" vlasnika Begović Murata, koja posluje na osnovu Rješenja broj: 16-24-2640/13 II od 17.05.2013. godine izdatog od Službe za privredu i turizam općine Ilijadža, sa predmetom poslovanja uzgoja peradi sa šifrom A/01 47.

Odlaganje đubriva se vrši na prostoru koji nije izgrađen od vodonepropusnog materijala i tokom kontrole zatečene su veće količine đubriva. Na osnovu Pravilnika o mjerama za unapređenje stočarske proizvodnje na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" br 19/10) doneseno je rješenje o otklanjanju nedostataka kojim je naloženo da se očisti prostor oko farme i ukloni đubrivo, te je pokrenut i prekršajni postupak izdavanjem prekršajnog naloga.

Pored navedenog utvrđeno je da se na navedenoj lokaciji nalazi farma ovaca, vlasništvo Šiljević Nedžada i Džemile registrirane kao poljoprivredno gospodarstvo u općini Novi Grad (broj potvrde 02-03-638/16 KA od 12.01. 2016. godine, s tim što se potvrda obnavlja svake godine. Imenovani posjeduju zidani objekat – štale u kojoj su smještene ovce. Pored objekta odloženo je đubrivo na prostoru koji nije izgrađen od vodonepropusnog materijala, tako da je istim izdato Rješenje o otklanjanju nedostataka i pokrenut prekršajni postupak izdavanjem prekršajnog naloga.

Konstatujemo da Pravilnikom o mjerama za unapređenju stočarske proizvodnje na području Kantona Sarajevo" (Službene novine Kantona Sarajevo br. 19/10) na navedenom lokalitetu, nije zabranjeno držanje niti ispaša stoke, ali se ista treba vršiti u skladu sa propisanim načinom držanja..

Kantonalni vodni inspektor je utvrdio da investitor Begović Murat ne posjeduje vodnu dozvolu, te je donio rješenje kojim je investitoru naložio pribavljanje vodnog akta.

Takođe je vodni inspektor utvrdio da investitor Šiljević Džemila ne posjeduje vodnu dozvolu te je donio rješenje kojim je investitoru naloženo pribavljanje vodnog akta.

Prema saznanjima inspekcije niti jedan objekat koji je bio predmet inspekcijskog nadzora ne posjeduje upotrebnu dozvolu, pa je o tome informisana urbanistička i građevinska inspekcija općine Ilijadža sa ciljem daljeg postupanja i donošenje mjera utvrđenih u Zakonu o prostornom uređenju ("Službene novine Kantona Sarajevo" br. 7/05).

Dana 28.03.2016. godine na navedenoj lokaciji izvršen je i timski inspekcijski nadzor u kojem su učestvovali kantonalni inspektor zaštite okoliša, kantonalni komunalni i kantonalni urbanističko-građevinski inspektor.

Tokom inspekcijskog nadzora kantonalni inspektor zaštite okoliša je konstatovao da OSPD "Begović" Zenik bb ne posjeduje okolinsku dozvolu koju izdaje Ministarstvo prostornog uređenje, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, za pogon u kome se obavlja djelatnost farma pilića, a što je bila obaveza vlasnika da pribavi shodno kapacitetima proizvodnje. Na osnovu tako utvrđenog stanja, inspektor će nastaviti postupak inspekcijskog nadzora po službenoj dužnosti i poduzeti zakonom predviđene mјere.

Kantonalni komunalni inspektor je neposrednim inspekcijskim nadzorom izvršenim na navedenoj lokaciji utvrdio da u naselju Zenik nema izgrađene javne vodovodne niti kanalizacione mreže. Općina Ilijadža je u 2015. godini započela sa realizacijom izgradnje vodovodnog sistema Rakovica u dvije faze. Izgradnja vodovodnog sistema za padinska naselja u Rakovici planirana je u drugoj fazi. Konstatovano je takođe da je nadzor u dijelu održavanja septičkih jama u cilju spriječavanja dospjevanja otpadnih voda u zemljište, te izljevanje otpadnih voda u otvorene kanale i vodotoke u nadležnosti općinske komunalne inspekcije.

Obzirom da su Dopunskom presudom Ustavnog suda Federacije BiH broj : U- 21/09 ("Službene novine Kantona Sarajevo br. 4/16) koja je objavljena 28.01.2016. godine stavljen van snage Zakon o komunalnim djelatnostima (Službene novine Kantona Sarajevo " broj: 31/04, 21/05, i 36/14) kao i Zakon o Komunalnoj čistoći ("Službene novine Kantona Sarajevo 11/97) u trenutku vršenja inspekcijskog nadzora kantonalni komunalni inspektor nije imao osnova za postupanje. Po sticanju uslova, (stupanjem na snagu navedenih zakona) kantonalni komunalni inspektor će putem službe komunalnih redara KJKP "Rad" inicirati ponovnu kontrolu na terenu sa ciljem poduzimanja mjera za otklanjanje komunalnog otpada.

Inspekcijski nadzor nad izgradnjom i upotrebotom zatečenih građevinskih objekata na predmetnom lokalitetu je u nadležnosti općinskog urbanističko–građevinskog inspektora, te je predmetni zahtjev proslijeđen na dalje postupanje općinskoj urbanističko–građevinskoj inspekciji općine Ilijadža. Od nadležnog općinskog organa zatraženo je da hitno pokrene postupak inspekcijskog nadzora, te da o provedenom postupku, utvrđenom stanju i poduzetim mjerama dostavi informaciju.

Dana 30.03.2016.godine inspekcijski nadzor na navedenom lokalitetu izvršila je i veterinarska inspekcija. Prilikom vršenja inspekcijskog nadzora u farmi pilića OSPD "Begović" konstatovano je da imenovani posluje na osnovu Rješenja Ministarstva privrede Kantona Sarajevo, kojim je odobren kapacitet od 12.000 brojlera, dok je u momentu inspekcijskog nadzora u objektu na spratu bilo useljeno 21.000 jednodnevno pile, što je suprotno izdatom rješenju.

Farmski dnevnik se uredno vodi i iz unesenih podataka zaključeno je da nema odstupanja u smislu provođenja imunoprofilakse. U evidenciji o liječenju nema podataka koji se odnose na oboljenja tova. Veterinarsko-zdravstveni nadzor vrši veterinarska stanica d.o.o. "Veterinarska medicina" na osnovu ugovora zaključenog dana 02.09.2013. godine.

Prilikom nadzora konstatovano je da subjekt nadzora ne vrši provjeru ispravnosti bunarske vode, te da otpadne vode iz objekta ispušta u betonsku septičku jamu.

Za konstatovane nedostatke koji se odnose na držanje većeg broja piladi od dozvoljenog i neredovnu kontrolu bunarske vode, kantonalni veterinarski inspektor će pokrenuti prekršajni postupak izdavanjem prekršajnog naloga.

Pored naprijed navedenog kontrola od strane veterinarskog inspektora, je izvršena na imanju Šiljević Nedžada i Džemile. Konstatovano je da vlasnik posjeduje cca 100 dunuma zemljišta ograđenog mrežom unutar kojeg su tri štale sagrađene od zidanog betonskog tvrdog materijala. Iсти tvdri da posjeduje 250 ovaca i 33 koze . Ovce i koze, zatečene u momentu inspekcijskog nadzora u štali, su označene ušnim markicama . Za napajanje stoke koristi se bunarska voda o čijoj ispravnosti nema dokaza o provjeri. Mjere veterinarsko zdravstvene zaštite provodi KJP Veterinarska stanica Stup, a o provedenim mjerama vakcinacije protiv bruceloze postoji uredna dokumentacija. U oktobru 2015.godine izvršeno je dijagnostičko ispitivanje – vađenje krvi kod 60 jagnjadi i 40 koza. Pregledom jedinstvenog registra ovaca i koza koji vodi Agromediterski zavod u Mostaru konstatovano je da se na imanju vodi 551 grlo od čega 40 koza i 511 ovaca, što ukazuje

na činjenicu da držalac stoke ne prijavljuje promjene (klanje, prodaja) zbog čega će biti prekršajno sankcionisan. Započeti inspekcijski nadzor i izdate upravne mjere–rješenja o otklanjanju nedostataka postupajući inspektor i nastavit će pratiti po službenoj dužnosti.

OSPD "Begović" vl. Begović Murat sa sjedištem u ul. Zenik bb, Ilidža obratio se Ministarstvu privrede Kantona Sarajevo zahtjevom 25.06.2013.godine za izdavanje rješenja o ispunjavanju veterinarsko zdravstvenih uslova za objekat farma peradi, namjenjen držanju i uzgoju peradi za tov. Stručna komisija za pregled objekata je izvršila uvid na licu mjesta i Zapisnikom broj 07-06-24-6757 od 10.07.2013.godine konstatovala da objekat farma peradi namjenjen držanju i uzgoju za tov ispunjava minimalne veterinarsko zdravstvene uslove u pogledu lokacije za gradnju, tehničko uređenje, opremu način rada stručnih zaposlenika i zoohigijene propisane Pravilnikom o uvjetima koje moraju zadovoljavati farme i uvjetima za zaštitu životinja na farmama. ("Službene glasnik BiH", broj: 46/10). Stručna komisija je zapisnikom 07-06-24- 6757 od 10.07.2013. godine utvrdila nedostatke koje je bilo potrebno otkloniti odmah, a najkasnije u roku od 3 mjeseca od donošenja ovog rješenja, a to su:

- ograditi krug sa adekvatnom ogradom ,
- obezbjediti kontrolisan ulazak u krug dvorišta, na ulazu u krug dvorišta,
- obezbjediti dezinfekcionu barijeru za vozila,
- obezbjediti vodonepropusnu lagunu za odlaganje krutog otpada- đubreta
- puteve u krugu dvorišta uraditi od čvrstog materijala.

Vlasnik farme OSDP Murat Begović je 10.10.2013.godine Ministarstvu privrede Kantona Sarajevo dostavio obavijest o izvršenim radovima, i iste dokumentovao foto snimcima.

Navodimo da je Rješenje Ministarstva privrede jedno u nizu rješenja koje privredni subjekat treba da ispuni da bi dobio od općine odobrenje za početak rada.

Cijenimo Vašu inicijativu, jer su otkrivene nepravilnosti na terenu koje su kao što ste mogli vidjeti iz dostavljenih inspekcijskih nalaza sankcionisane, a takođe će se i dalje pratiti.

Na kraju, možemo konstatovati da se iz dostavljenih dopisa ne mogu evidentirati činjenice koje ukazuju na moguću zarazu.

S poštovanjem,

Prilog:Kao u tekstu

Dostavljeno:

1. Naslovu,
2. Evidencija,
- 3.a/a

web: <http://mp.ks.gov.ba>
e-mail: mp@mp.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-121, + 387 (0) 33 562-122
Fax: + 387 (0) 33 562-226
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

